

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES
Y AGENDA 2030

CENTRO ESPAÑOL DE
ACCESIBILIDAD
COGNITIVA

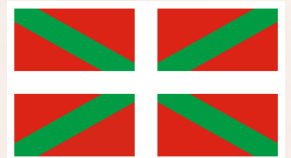
GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DEL INTERIOR

Hauteskunde-mahaian parte hartzeko eskuliburua

Hauteskunde orokorrak. 2023ko uztaila
Euskarazko bertsioa

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES
Y AGENDA 2030

REAL
PATRONATO SOBRE
DISCAPACIDAD

2. edizioa:

CEACOG.

Centro Español de Accesibilidad Cognitiva

Datu berriak eguneratzen lagundu du:

Urtea: 2023.

1. edizioa:

Plena inclusión España.

Urtea: 2019

info@plenainclusion.org

www.plenainclusion.org

ARGITARATZAILEA:

Centro Español de Accesibilidad Cognitiva

Madril. 2023

Peron Jeneralaren etorbidea, 32. 1. solairua

Posta-kodea: 28020. Madril

info@ceacog.es

www.ceacog.es

Aitorpen-lizentzia – Berdin partekatu. 2.5 España. CC BY-SA 2.5 ES.

Irakurri [lizentziaren laburpena](#) eta [lizentzia osoa](#).

Aurkibidea

---

1. Sarrera	3
2. Hitz zailen zerrenda	6
3. Zer da hauteskunde-mahaia?	11
4. Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak	13
Ordezkoak	14
Hauteskunde-mahaia osatzen duten beste pertsona batzuk	15
5. Hauteskunde-mahaian behar den materiala	16
6. Hauteskunde-mahaian dauden pertsonen eginkizunak	19
Bozketa aurretik	19
Bozketa bitartean	20
Bozketaren ondoren	23
7. Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa	27
8. Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa	28
Desgaitasuna duen pertsona bati zuzentzeko aholkuak:	29
9. Hautesleku barruan bete beharreko arauak	33
Hauteslekuetan sar daitezkeen pertsonak	34
10. Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak	36
Bozketa aurretik	36
Bozketa bitartean	38
Bozketa ondoren	40

1. Sarrera

Dokumentu hau,
uztailaren 23ko,
hauteskunde orokorretan
hauteskunde-mahaian parte hartzen duten
pertsonei zuzenduta dago.

Hauteskunde-mahaia,
gu ordezkaturako gaituzten politikariei
botoa emateko lekua da.

Hauteskunde orokorretan,
Espainiako Parlamentuan
gu ordezkatzeko pertsonak aukeratzen ditugu.
Espainiako Parlamentuari
Gorte Nagusi ere esaten zaio.

Gorte Nagusiak, Diputatuen Kongresuak
eta Senatuak osatzen dute.

Hauteskunde orokorretan Kongresurako diputatuak
eta Senatuko senatariak aukeratzen ditugu.

Kongresuko diputatuak,
estatuko presidentea izengo den
Diputatua aukeratzen dute.

Gorte nagusien eginkizunak:

- Legeak egin
- Estatuko aurrekontuan onartu
- Gobernuak egiten duena egiaztatu

Kongresuko Diputatuei botoa emateko
governatuko duen talde politikariaren boto-paper zuria
aukeratuko dugu.

Boto-paper zuria,
Diputatuak jartzen duen gutun-azal zurian sartuko dugu
aukeratu dugun alderdi politikoarekin.

Senaturako senatariei botoa emateko
sepia koloreko boto- papera hartu behar dugu.
Sepia koloreak, laranja kolorearen antza du.

Sepia koloreko boto-paper bakarra daukagu.
Alderdi politiko guztietako
Senaturako hautagaiak
boto- paper honetan agertzen dira.

Sepia koloreko paperan 1, 2 edo 3 hautagai
markatu ditzakegu .
Alderdi politiko berdineko hautagaiak
edo alderdi desberdinketakoak markatu ditzakegu.

Bozkatu nahi dugun hautagaia aukeratzeko,
karratuan X letra idatzi behar dugu
bere izenaren alboan.

Senatariak hitza jartzen duen
sepia koloreko gutun-azalean,
sepia koloreko boto-papera sartu behar dugu.

Dokumentu honetan ulertzeko zailak diren hitzak aurkituko dituzu.

Hitz hauek letra **lodiz** idatzita daude

Hitz hauek zerrenda batean

A-tik Z-ra ordenatuta daude.

Jarraian hitz zailen zerrenda

eta horien esanahia dituzu.

Dokumentu honetan kontzeptu hauek azaltzen dira:

- Zer den hauteskunde-mahaia.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak.
- Hauteskunde-mahaietan beharrezko materiala.
- Hauteskunde-mahaian dauden pertsonen eginbeharrak.
- Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa.
- Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa.
- Hauteslekuan bete beharreko arauak.
- Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak.

2. Hitz zailen zerrenda

Hauteskunde-mahaia osatzeko akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua da.
Hauteskunde-mahaian dauden pertsonak,
haien funtzioak betetzen hasteko,
goizean sinatzen duten dokumentua da.

Boto zenbaketaren akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua da.
Dokumentu honetan, hauteskunde- mahaiko pertsonak
hauteskundeetan mahai horretako boto kopurua
idazten duten.

Bilkura-akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua da.
Hauteskunde-mahaiko pertsonak,
alderdi politiko bakoitzak izan dituen botoak
eta egunean zehar egon diren arazoak
jasotzen dituen dokumentua da.

Akreditazioa:

Akreditazio-txartelan pertsonaren izena
eta bere lanpostua agertzen da.
Baita ere, zein alderdi politikotakoa den.

Ahaldunak:

Alderdi politiko bateko pertsonak dira.

Hauteskunde-mahai ezberdinetan

eta hainbat hauteslekuetan egon daitezke.

Ahaldunen eginbeharrak hauek dira:

- Bozketak eta zenbaketak ondo daudela egiaztatzea.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzea eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahaia osatzeko akta eskatzea.
- Hauteskunde mahaian kontu-hartzailea izatea, beste batek ez dagonean.

Bozketa kabina:

Hauteslekuaren barruan dagoen leku bat da.

Bozketa kabina hauteskunde-mahaitik hurbil dago.

Bozketa kabinan zure botoa modu pribatuan ematen duzu.

Bozketa kabina barruan

alderdi politiko guztien gutunak eta boto orriak daude.

Bozketa egiaztagiria:

Eskatzen duten pertsoneri ematen zaien dokumentua da.

Bozketa ziurtagiria botoa ematera joan zarela egiaztatzen du.

Errolda-ziurtagiria:

Errolda-ziurtagirian zure datuak agertzen dira.

Adibidez, erroldatuta zauden lekua agertzen da.

Hauteslekua:

Botoa ematen dugun lekua da.

Kontu-hartzaileen izendapenaren kopiak:

Kontu-hartzaileei hauteskunde-mahai batean

egoteko aukera ematen dieten dokumentuak dira.

Kontu-hartzailea:

Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak dira.

Hauteskundeetarako aurkezten diren

alderdi politikoetako pertsonak dira.

Hauteskundeetara aurkezten diren alderdi politikoak

mahaietako kontu-hartzaileak aukeratzen dituzte.

Kontu-hartzaileak akreditazio bat dute

kontu-hartzaileak direla egiaztatzeko.

Kontu-hartzaileen eginbeharrak:

- Bere iritzia eman ahal dute.
- Ez dute erabakirik hartzen.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzea eta eskatzea egin ahal dute.

Adibidez, hauteskunde-mahairen osatzeko akta eskatzea.

Eskualdeko hauteskunde- batzordea:

Erakunde bat da,

hauteskundeek ondo funtzionatzen dutela egiaztatzeko

hautesleku guztietan.

Mahaiko errolda-zerrenda:

Hauteskunde-mahaian botoa eman dezaketan

pertsonen zerrenda da.

Hauteskunde-mahaiko boto- emaileen zerrenda:

Hauteskunde-mahai horretan

Bozkatu ahal duten pertsonen zerrenda da.

Hauteskunde-mahaia:

Botoa jartzen dugun lekua da politikariak eta politikak hautatzeko ordezkatura egon nahi dugula.

Ordena publikoa:

Hauteslekuan bete beharreko arauak dira.

Txantilo- osagarria:

Senaturako hauteskundeetan botoak zenbatzeko lagungarria den dokumentua da.

Hauteskunde-mahaiko presidentea:

Arazo bat dagoenean zer egin behar den erabakitzen duen pertsona da.

Epai judiziala:

Dokumentu bat da epaile batek idazten duena. Epaileak dokumentu honetan idazten du arazo bati buruz hartutako erabakia.

Ordezkoa:

Zozketa bidez aukeratzen den pertsona da eta titularra ordezkutzen du. Titularrak ezin baditunean bere eginkizunak bete.

Hautestontziak:

Botoa ematen diren kutxa gardenak dira.

Kutxa hauek itxita daude.

Bozkatzeko hauteskunde-mahietan dauden pertsonei

NAN edo pasaporteak erakutsi behar zaie.

Bozkatzeko gure izena errolda zerrendan ageri behar da.

Hauteskunde-mahaiko bokalak:

Hauteskunde-mahaian dauden pertsonak dira.

Botoa ematen duten pertsonak egiaztatzen dute

errolda zerrendan daude.

3. Zer da hauteskunde-mahaia?

Hauteskundeak daudenean
ordezkatzen gaituzten politikariak bozkatzen dira.
Hauteslekuan botoa ematen da.

Hauteslekuan hauteskunde-mahaiak daude
eta bertan boto ontziak daude.
Boto ontzietan botoa sartzen da.

Hauteskunde-mahaietan dauden pertsonak
botoak zenbatzen dituzte
hauteskundeak nork irabazi dituen jakiteko.

Hauteskunde-mahaian dauden pertsonak
udalatxeek aukeratzen dituzte zozketa baten bidez.

Hauteskunde-mahaian egoteko beharrezkoa da:

- Irakurtzen jakitea.
- Idazten jakitea.
- 18 eta 70 urte bitartean izatea.

Zozketan hautatutako pertsonak
hauteskunde-mahaian parte hartzera behartuta daude.

Hauteskunde-mahaiara joaten ez bazara
isuna jarriko dizute.
Hauteskunde-mahaiara ezin bazara joan
justifikatu egin behar duzu.

Adibidez:

- Gaixorik egoteagatik.
- 6 hilabetetik gora haurdun egoteagatik.
- 65 urte baino gehiago izateagatik.

Justifikazioa eskualdeko hauteskunde batzordeari eman behar zaio.

Hauteskunde-mahaian pertsona hautatuta zarela

esaten dizuten egunetik

7 egun dituzu egiaztagiria emateko.

Adibidez, Ekainaren 23an

hauteskunde-mahahiko pertsona bat zarela esaten badizute.

Ekainaren 30ra arte duzu

hautoeskunde mahaian egongo ez zarela justifikatzeko.

Uztaila						
Astelehena	Asteartea	Asteazkena	Osteguna	Ostirala	Larunbata	Igandea
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

4. Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak

Hauteskunde-mahaiak pertsona hauek osatzen dituzte:

- Hauteskunde-mahaiko presidente bat.
Presidenteak zer egin behar den erabakitzen du arazo bat dagoenean edo erabaki bat hartu behar denean.
- Hauteskunde-maiko 2 kide.
Kideek botoa ematen duten pertsonak boto emaileen errolda zerrendetan daudela egiaztatzen dutenak dira.

Presidenteentz eta kideentz eginbeharrak hauek dira:

- Hauteslekuan goizeko 8etan egon.
Tokatu zaizun hauteskunde-mahaiara joan.
- Botoa emateko material guztia dagoela ziurtatzea.
- Botoa eman duten pertsonen botoak bildu.
- Hauteskunde-mahaian arazorik ez egotea saihestea.
Arazorik egonez gero, Eskualdeko Hautoeskunde Batzordera deituko da.
- Botoak kontatzea eta agintariei ematea.
Adibidez poliziari ematea.

Ordezkoak

Hauteskunde-mahaietan ordezkoak daude goizeko 8etan egon behar dutela hauteslekuan, hauteskunde-mahaiko norbait falta bada. Ordezkoak ere zozketa baten bidez aukeratzen dira.

Ordezkoak joan daitezke pertsona guztiak aurkezten direnean hauteskunde-mahaia osatzen dutenak.

Gerta daiteke ez joatea hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak ez eta ordezkoak ere.

Hauteskunde-mahaiak betetzeko aukerak amaitzen badira, bozkatzera doan lehen pertsona hauteskunde-mahaian partehartzaile bezala geratu beharko da. Pertsona horrek idazten, irakurtzen eta 18 eta 70 urte bitartean izan behar ditu.

Hauteskunde-mahaia osatzen duten beste pertsona batzuk

Hauek dira kontu-hartzaileak eta ahaldunak.

Hauek alderdi politikoak aukeratzeko dituzte.

Kontu-hartzaileak goizeko 8 eta erdietan baino lehenago egon behar dira.

Hauteskunde-mahaiak kontu-hartzaileak

alderdi politikoak aukeratu dituztela egiaztatzen du.

Honako betebeharrak hauek dituzte:

- Iritziak eman dezakete, baina ez erabakiak hartu.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzeko eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahairen osatzeko akta eskatzea.

Ahaldunak ere alderdi politiko batekoak dira.

Hautesleku ezberdinetan

eta hainbat hauteskunde-mahaietan egon daitezke.

Ahaldunen eginbeharrak hauek dira:

- Bozketak eta zenbaketak ondo daudela egiaztatzea.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzeko eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahaia osatzeko akta eskatzea.
- Hauteskunde-mahaian kontu-hartzailea izatea, beste batek ez dagonean.

5. Hauteskunde-mahaian behar den materiala

Hauteskunde-mahaietan egon behar dira:

- Hautestontziak,
pertsonak botoa eman dezaten.
Hautestontzi bat, Diputatuen Kongresurako
eta Senaturako beste hautestontzi bat.
- Bozketa-kabina bat
hauteskunde-mahaitik hurbil.

Edozein pertsona bozketa kabinan sar daiteke
eta botoa modu pribatuan prestatu.

- Gutun-azalak eta boto-txartelak.
Sepia koloreko gutun-azalak eta boto-txartelak Senaturako dira.
Sepia koloreak, kolore laranja argiaren antza du.

Gutun-azal eta boto-paper zuriak,
Diputatuen Kongresurako dira.

Hauteskunde-mahaiek hurrengo materiala ere izan behar dute:

- Hauteskunde-mahaiko errolda zerrenda.
Hauteskunde-mahaiko errolda-zerrendetan,
botoa eman dezaketen pertsonak agertzen dira.

Posta bidezko botoa eskatzen duten pertsonen datuak ere
hauteskunde-mahaiko errolda zerrendetan agertzen dira.

Hauteskunde-mahaiko errolda zerrendetan postaz botoa ematea eskatu duten pertsonak izen-abizen aurrean C letra izango dute.

- Hauteskunde-mahaia osatzeko akta.
Hauteskunde-mahaiko kide guztiak,
egunaren hasieran,
hauteskunde-mahaia nork osatzen duen jakiteko
sinatzen duten dokumentua da.
- Boto-zenbaketaren aktak.
Diputatuen kongresurako
eta Senaturako
hautagai bakoitzeko
alderdi politiko bakoitzak
lortutako boto kopurua
jasotzen dituen dokumentuak dira.

Hauteskunde-mahaiek hurrengo materiala ere izan behar dute:

- Bilkura-akta.

Bilkura-akta hauteskunde-mahaiko dokumentu bat da.

Hauteskunde-mahaiko pertsonak alderdi politiko bakoitzak lortutako botoak, hauteskunde-mahai horretan botoa eman duten pertsonak eta egunean zehar gertatutako arazoak jasotzen dituen dokumentua da.

- Txantiloi-osagarria.

Senaturako hauteskundean botoak zenbatzeko lagungarria den dokumentua da.

- Boto-emaileen zerrenda.

Hauteskunde-mahaietan botoa eman dezaketen pertsonak biltzen dira. Hauteskunde-mahaiko pertsonak, boto-emaileen zerrendan, botoa eman duten pertsonen izen-abizenak idazten dituzte.

- Bozketa-egiaztagiria.

Botoa ematera joan zarela egiaztatzen duen dokumentua da.

- Kontu-hartzaileen izendapenaren kopiak.

Kontu-hartzaileei hauteskunde-mahaietan egoteko baimena ematen dien dokumentua da.

- Egunaren amaieran,
dokumentazioa
gutun-azal eta entrega-agirietan
ematen da.

6. Hauteskunde-mahaian dauden pertsonen eginkizunak

Orain, hauteskunde-mahaian parte hartzen duten pertsonen zereginak azalduko dizkizugu.

Bozketa aurretik

Goizeko 8etan,
Hauteskunde-mahaia osatzen da.

Deitutako pertsonak hauteslekuan
biltzen dira.

Ordezkoak behar ez direnean,
Hauteslektik joan daitezke.

Ondoren, hauteslekuan egon behar den materiala egiaztatzen da.
Zerbait falta bada,
eskualdeko hauteskunde-batzordeari esango zaio.

Goizeko 8 eta 8:30 bitartean,
Kontu-hartzaileak,
hauteskunde-mahaira joan behar dira
eta presidentea akreditazioa erakutsi behar diote.

Kontu-hartzaileen akreditazioa,
pertonaren izena,
bere lanpostua
eta zein alderdi politikotakoa den
adierazten duen dokumentua da.

Presidenteak guztia ondo dagoela egiaztatzen duenean
hauteskunde-mahaia osatzen da .

Presidenteak,
hauteskunde-mahaiko osatzeko-akta
idazten du.
Hauteskunde-mahaia osatzen duten
pertsona guztiek sinatzen dute.

Bozketa bitartean

Goizeko 9etan, presidenteak,
hurrengo esaldia esaten du:
Bozketa hasi da.

Pertsonak hauteskunde-mahaira
hurbil daitezke eta botoa eman.

Botoa emateko, pertsonak urrats hauek jarraitu behar dituzte:

- **1. urratsa:**

Pertsonak gutun-azaletan botoa eramaten dute
hauteskunde-mahaira.

Presidenteari,
bere izen-abizenak esango dizkio.

Baita ere, erakutsiko du:
bere NANA edo pasaportearen.

- **2. urratsa:**

Bokalak
eta kontu-hartzaileak
botoa eman duen pertsona
boto-emaileen zerrendan dagoela
egiaztatzen dute.

- **3. urratsa:**

Hauteskunde-mahaiko presidentek
botoa emango duen pertsonaren izen-abizenak
eta botoa eman hitza esango du.

- **4. urratsa:**

Pertsonak,
gutun-azalak
hautestontzietan sartzen ditu.

- **5. urratsa:**

Hauteskunde-mahaiko kideek
pertsona horren izena
eta boto-emaileen zerrendan
agertzen den zenbakia
apuntatzen dute.

Boto-emaileen zerrendan ez dauden pertsonak,
agiri hauek aurkezten badituzte soilik botoa eman dezakete:

- Botoa emateko eskubidea aitortzen duen
epai judizial bat.
Epai judiziala, epaile batek
arazo bati buruz,
hartutako erabakiaren inguruko azalpen
dokumentua da.

- Errolda-ziurtagiria.
Errolda-ziurtagiria
zure datuen berri ematen duten
dokumentu da.
Adibidez, zure bizilekua.

Boto-paperak falta direnean,
Presidenteak,
Eskualdeko Hauteskunde Batzordea abisatzen du
boto-paperak ahalik eta azkarren ekartzeko.

Bozketa gelditu egin behar da
hauteskunde-mahaian
alderdi politikoren baten
boto-paperak falta badira.

Boto-paperak falta direnean,
presidenteak,
eskualdeko hauteskunde-batzordeari
txartel berriak
ahalik eta azkarren ekartzeko
ohartarazten dio.

Bozketa gelditu egin behar da,
hauteslekuan,
alderdi politikoren baten boto-paperak falta direnean.

Hauteskunde-mahaia
ordubete baino gehiago geldirik dagoenean
presidenteak hauteskunde-mahaiko pertsonekin kontsulta dezake
hauteskundeak gelditzeko.

Bozketa amaitzen bada

Eskualdeko Hauteskunde Batzordeak

bozketa egiteko beste egun bat erabakitzen du.

Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.

Adibidez, igande batean bozkatzen dugunean

eta hauteskunde-mahaiko pertsonak hauteskundeak gelditzen badituzte,

hurrengo bozketa,

hurrengo astelehen edo asteartean izan beharko litzateke.

Hauteskunde-mahaian

parte hartzen duten pertsonen ustetan,

norbaitek ez duela libreki eta borondatez bozkatu

bilkurako aktan azaldu dezakete,

baina botoa ematen utzi behar diote.

Bozketaren ondoren

Arratsaldeko 8etan bozketa amaitzen da.

Hauteskunde-mahaiko presidenteak

botoa emateko denbora amaitu dela esaten du.

Ondoren,

postaz iritsi diren botoen gutun-azalak

hautestontzietan sartzten ditu.

Bokalek,

postaz botoa eman zuten pertsonak

hautesle-errodan agertzen direla

egiaztatzen dute

eta boto-emaeleen zerrendan apuntatzen dituzte.

Botoa ematen duten azken pertsonak
hauteskunde-mahaian daudenak dira:

- Presidentea
- Kontu-hartzaileak
- Bokalak.

Pertsona guzti hauek,
boto-emaileen zerrendetan sinatu behar dute.

Bozketa amaitzean, botoak zenbatzen hasiko dira .
Botoak hurrengo ordenan zenbatuko dira:

- Diputatuen kongresua
- Senatua

Botoak zenbatzeko,
Presidenteak
gutun-azalak ireki
eta boto-paperak
ozenki irakurriko ditu.

Hauteskunde-mahaiko pertsonak
gutun-azalen kopurua eta
botoa eman duten pertsonen kopurua
berdina dela egiaztatuko dute.

Presidenteak

protesta edo erreklamazioaren bat dagoen
galdetzen du.

Baldin badago,

hauteskunde-mahaiko pertsonak
erreklamazioaren inguruan bozkatuko dute
eta gehiengoak erabakitzen duena egiten da.

Botoak hauek izan daitezke:

- Boto zuriak.
- Boto baliogabeak.
- Alderdi politiko baterako botoak

Orain, boto-mota ezberdinak azalduko dizkizugu:

Boto zuriak

- Barruan boto-papera ez duten gutun-azalak.
- Aurkezten ez diren alderdi politikoentzako botoak.
- Senaturako botoak, hautagairik markatu ez bada.

Boto baliogabeak

- Gutun-azalik gabeko boto-paperak edo eredu ofiziala ez den gutun-azala.
- Kongresurako hautagaien boto-paper bat baino gehiago dituzten gutun-azalak.
- Senaturako baimendutakoak baino hautagai gehiago dituzten boto-paperak.
- Idatzitako gauzak dituzten boto-paperak.

Botoak zenbatzen amaitzeko boto baliogabeak izan ezik, gainontzekoak suntsitu egingo dira.

Presidenteak esaten du:

- Diputatuen kongresuan, alderdi politiko bakoitzak dituen botoak eta senaturako hautagaiak.
- Hauteskunde-mahai bakoitzeko boto-emaila kopurua.
- Boto baliogabeen kopurua.
Eta boto zurien kopurua.

Ondoren, boto-zenbaketaren akta eta bilkura-akta idazten dira.

Boto-zenbaketaren akta,
hauteskundeko boto guztiak
jasotzen diren dokumentua da.

Bilkura-akta,
alderdi politiko bakoitzak lortutako botoak
eta bozketan izanda arazoak
jasotzen dituen dokumentua da.

Hauteskunde-mahaiko kide guztiek
2 dokumentu hauek sinatzen dituzte.

7. Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa

---

Emitzen dokumentazioa
3 gutun-azaletan banatzen da.

1. gutun-azalean,
diputatuen kongresuko hauteskunderen
eta senaturako hauteskunderen
jatorrizko bilkura-akta guztiak
jasotzen dituen dokumentuak daude.

2. eta 3. gutun-azalean
diputatuen kongresurako hauteskunderen
eta senatuko hauteskunderen
jatorrizko dokumentuen
bilkura-aktak daude.

Presidenteak, 1 eta 2 gutun-azalak epaitegian entregatzen ditu.

Poliziak edo Guardia Zibilak laguntzen diote.

Bokal batek hauteslekuan itxaron behar du posta-zerbitzuko langile batek 3. gutun-azala jaso arte.

Horrela amaitzen da,
hauteskundeetan,
hauteskunde-mahaiko
pertsonek guztien partaidetza.

8. Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa

---

Desgaitasuna duten pertsonak
pertsonek autonomoak eta independenteak dira.

Desgaitasuna duten pertsonak ez dute beti laguntza behar.
Laguntza behar dutenean eskatuko dizute.

Desgaitasuna duten pertsonak,
agintarien laguntza eska diezaiekegu
hautesleketatik gidatzeko.

Desgaitasuna duen pertsona bati zuzentzeko aholkuak:

Ikusmen-urritasuna duen pertsona:

Hauteskunde orokorretan,
Ikusmen-urritasuna duten pertsonak
braille sistema botoa emateko eskubidea dute.
Sistema hau, boto irisgarria deitzen da.

Dokumentuak braillez eskuratzeko,
Hauteskunde aurretik
eskualdeko hauteskunde-batzordeari eskatu behar zaizkio.

Eskualdeko hauteskunde- batzordeak,
pertsona horrek botoa emango duen hauteskunde-mahaira
braillez idatzitako dokumentuak bidaliko ditu.

Hauteskunde-mahaiak,
Ikusmen-urritasuna duten pertsonak botoa emateko
braillez idatzitako dokumentuak emateko eginbeharra dute.

Hauteskunde-mahai izan behar ditu:

- Braillez botoa emateko eskatu duten pertsonen izen zerrenda eta NANA.
Pertsona hauek hautesle-errola zerrendetan ere agertzen dira.
- Braillez informazioa duen kutxa bat
eta botoa emateko behar duten materiala.

Hauteskunde-mahaiko pertsonak ,
ikusmen-urritasuna duten pertsonak botoa aukeratzeko
hauteslekuan erreserbatutako lekura bideratu behar diete.

Ikusmen-urritasuna duten pertsonak
botoa aukeratzen duenean,
hauteskunde-mahaira joan daitezke
boto-paperak bertan sartzeko.

Jakin behar duzu
ikusmen-urritasuna duten pertsonak
hauteskunde-mahaira txakur gidaria eramateko eskubidea dutela.

Entzumen-urritasuna duten pertsonak:

Entzumen-urritasuna duten pertsona guztiak
ez dira modu berdinean komunikatzen.

Pertsona batzuk zeinu-hizkuntza erabiltzen dute
eta beste batzuk, ahozko hizkuntzan komunikatzen dira,
hau da, hitzak erabiltzen dituzte.

Haiekin komunikatzeko,
begietara begiratu behar diezu,
patxadaz hitz egin
azaltzen duzuna ulertzen dutela egiaztatzeko.
Baita ere, komunikatzeko, aplikazioak erabili ditzakezu.

Begietara begiratu eta astiro hitz egin behar zaie
edo ikusizko laguntzak erabil dezakezu
azaltzen duzuna uler dezaten.

Entzumen-urritasuna duten pertsonak
zeinu-hizkuntzako interpretearen laguntzaz joaten badira,
entzumen-urritasuna duen pertsonalengana zuzendu behar zara
eta ez, bere zeinu-hizkuntzako interpretearengana.

Pertsona gor-itsuak:

Pertsona gor-itsua,
entzumen-urritasuna eta ikusmen-urritasuna duen
pertsona da.

Pertsona gor-itsuak,
hitz egiteko zailtasunak izan ditzakete
eta pertsona laguntzaile bat behar izan dezakete.

Ikusmen-urritasuna duen pertsonak
ibiltzeko laguntza behar badu,
gure besoa eskain diezaiokegu.

Baita ere, txakur gidariarekin
hauteslekura sartzea baimenduta dago.

Honi buruz, informazio gehiago nahi izanez gero,
esteka honetan klik egin dezakezu:

<https://www.fasocide.org/como-actuar-ante-una-persona-sordociega/>

Esteka honetako informazioa
ez dago irakurketa errazera egokituta.

Adimen-urritasuna duten pertsonak:

Adimen-urritasuna duten pertsoneri
argi eta erraz hitz egin behar zaie
botoa emateko informazioa ondo uler dezaten.

Kontuan izan behar duzu,
botoa ematera doazen pertsonak helduak direla.
Horregatik, garrantzitsua da
pertsona heldu gisa tratatzea
eta ez, haur gisa.

Kontuan izan behar duzu baita,
adimen-urritasuna duten pertsonak
erabakiak haiek kabuz har ditzaketela.
Adibidez, alderdi politiko bat aukeratu dezakete.

Irisgarritasun eta hauteskunde- prozesuei buruzko informazio
gehiago jakin nahi baduzu,
esteka honetan klik egin dezakezu:

<https://infoelectoral.interior.gob.es/opencms/es/proceso-electoral/accesibilidad-y-procesos-electorales/>

Esteka honetako informazioa
ez dago irakurketa errazera egokituta.

9. Hautesleku barruan bete beharreko arauak

Hautesleku barruan arau batzuk bete behar dira.

Arau horiei, ordena publikoa ere esaten zaie.

Arauak hauek dira:

- Hauteslekuko sarrera irisgarria izan behar da.
- Hauteslekuetan dauden pertsonak, guztien botoa errespetatu behar dute eta ezin dute esan zein alderdi politikori eman behar dioten botoa.
- Ezin da inor hauteslekura armekin sartu.
- Ezin da alderdi politikoei buruz hitz egin.
- Komunikabideak grabatzeko baimena behar dute.

Hauteskundeetara aurkezten diren pertsonen elkarrizketak egin nahi badizkiete, hauteslekutik kanpo egin behar dira.

Hauteslekuetan sar daitezkeen pertsonak

Hauek dira hauteslekura sartzeko eskubidea duten pertsonak:

- Boto-emaileak eta laguntzaileak.
- Alderdi politikoen ordezkariak.
- Alderdi politikoetako hautagaiak.
- Kontu-hartzaileak eta ahaldunak.
- Notarioak.

Notarioa administrazio langilea da.

Notarioak dokumentu bat legekoa dela egiaztatzen du.

Adibidez:

Boto-paperen informazioa ez dago ondo idatzita.

- Agintaritzaren agenteak.
Adibidez, polizia.
- Eskualdeetako hauteskunde-batzordeetako pertsonak:
Hautesleku bakoitzean, hauteskondeek modu egokian funtzionatzen dutela egiaztatzeaz arduratzen dira.
- Instrukzioko epaileak:
Instrukzio epaile bat da.
Gatazkak konpondu eta delituak zigortzeko legeak aplikatzen ditu.

- Administrazio publikoaren ordezkariak.
Hautesleku bakoitzean,
Administrazio Publikoa ordezkatzeko duen pertsona bat dago.

Pertsona hauek,
Datuak Zabaltzeko Zentroran
hauteskunde-mahaiko boto zenbaketa emaitzak
komunikatzeaz arduratzen dira.

Datuak Zabaltzeko Zentroa,
hauteskundeen emaitza zein den esateaz
arduratzen da.

Administrazio Publikoa ordezkatzeko duten pertsonak ere
hauteskunde-mahaian dauden arazoei buruz informatzen dute.
Adibidez, arazoak daude botoa emateko materialarekin.

Hautesleku barruan egon nahi duen
beste edozein pertsonak,
hauteskunde-mahaiko presidenteari
baimena izan behar du.

10. Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak

Hauteslekuan arazoren bat egonez gero, bilkura-aktan jaso behar da.

Arazo horrekin zerikusia duen pertsonaren izen-abizenak idatzi egin behar dira.

Bozketa aurretik

- Hauteskunde-mahaiko presidentea eta ordezkoa ez dira hauteskunde-mahaira aurkezten. Hori gertatzen denean, lehen bokala presidentea izendatzen dute.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak aurkezten ez badira, eskualdeko hauteskunde-batzordeari esan behar zaio.

Eskualdeko hauteskunde-batzordea hauteskunde-mahaia osatuko duten pertsonak izendatzeaz arduratzen da.

Hauteskunde-mahaia goizeko 10ak baino lehen osatzen ez bada, eskualdeko hauteskunde-batzordeak beste egun baterako antolatuko du bozketa.

Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.

Adibidez, igandean bozkatzen dugunean hurrengo bozketa, astelehenean egin behar da edo asteartean.

Eskualdeko hauteskunde-batzordeak

hauteskunde-mahaia osatzeko pertsona berriak izendatuko ditu.

- Hauteskunde-mahaian dokumenturen bat falta bada, presidenteak, eskualdeko hauteskunde-batzordeari informatu behar diote.
- Hauteskunde-mahaia dokumenturen bat falta bada, presidenteak, eskualdeko hauteskunde-batzordeari informatu behar diote.
- Beste arazo bat izan daiteke, hauteskunde-mahaiak, kontu-hartzaileen izen-abizenen dokumentuaren kopiarik ez izatea.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonen izendapenari buruzko zalantzak izatea.
- Kontu-hartzaileen nortasunari buruzko zalantzak egotea.
- Kontu-hartzaileak hauteskunde-mahaira aurkezten direnean, goizeko 8:30ak eta gero, hauteskunde-mahaia jada osatuta dagoenean.
- Pertsona batek, hauteskunde-mahaiko osatzeko-aktaren kopia eskatu eta presidenteak berandu ematea. Pertsona honek, erreklamazio bat egin dezake.

Erreklamazioaren 2 kopia emango dira.

Kopia bat, bilkura-aktarekin batera joango da eta beste kopia bat, erreklamazioa egin duen pertsonari emango zaio.

Bozketa bitartean

- Alderdi politikoren baten boto-paperak falta izatea.
Boto-paperak falta direnean,
hauteskunde-mahaiko presidenteak,
eskualdeko hauteskunde-batzordeari
ahalik eta azkarren,
boto-paper gehiago ekartzeko jakinarazten dio.

Bozketa gelditu egin behar da
hauteslekuan
alderdi politiko baten boto-paperak falta direnean.

Hauteskunde-mahaia ordubete baino gehiago gelditzen bada,
hauteskunde-mahaiko presidenteak,
hauteskunde-mahaiko pertsonekin kontsulta dezake
hauteskundeak gelditzeko.

Bozketa amaitzen bada,
eskualdeko hauteskunde-batzordeak
bozketa egiteko beste egun bat aukeratzen du.
Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.
Adibidez, igande batean bozkatzen bada,
eta hauteskunde-mahaiko pertsonak hauteskundeak gelditzen badituzte,
hurrengo bozketa, hurrengo astelehen edo asteartean izan behar da.

- Hauteskunde-mahaiko kontu-hartzaileek beste hauteskunde-mahai batean
botoa emateko eskatzea.
- Norbaitek behin baino gehiagotan botoa eman nahi izatea.
Pertsonak, behin bakarrik eman dezakete botoa.
Behin baino gehiagotan botoa ematea delitua da.

- Postaz bidezko botoa eskatu duen pertsona botoa ematera hauteslekura joatea.
- Presidenteak protestarik edo erreklamaziorik dagoen galdetzen du.
- Protesta edo erreklamazioa bat badago, hauteskunde-mahaiko pertsonak, egoeraren inguruan bozkatzeko dute eta gehiengoak erabakitzen duena egiten da.

Erreklamazioak, kasu hauetan egin daitezke:

- Hauteskunde-mahaiko pertsonak, botoa ematen duen pertsonaren nortasunaren inguruan zalantzak dituztenean.
- Hauteskunde-mahaiko pertsonak, pertsona baten botoari ezezkua ematen diotenean.

Bozketa ondoren

Bozketa amaitzean,
botoen zenbaketa hasten da.

Botoen zenbaketa publikoa da,
edozein pertsonak,
botoak nola zenbatzen diren ikus dezake.

Zenbaketa,
boto guztiak zenbatu direnean amaitzen da.

Botoen zenbaketara doazen pertsonak,
botoen zenbaketa amaitu arte
ezin dute erreklamazio edo protestarik egin.

Presidenteak,
botoen zenbaketa eten duen pertsona kaleratu dezake.

Notario, hautagai edo hautagai-zerrendako ordezkariaren batek,
botoren baten inguruan zalantzarik badu,
hauteskunde-mahaiak berrikusi dezala eskatu dezake.

Adibidez,
pentsa dezake
botoren bat gaizki zenbatu dela.

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES
Y AGENDA 2030

CENTRO ESPAÑOL DE
ACCESIBILIDAD
COGNITIVA

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES
Y AGENDA 2030

CENTRO ESPAÑOL DE
ACCESIBILIDAD
COGNITIVA

Centro Español de Accesibilidad
Cognitiva
Avenida General Perón, 32. Planta 1
Código postal 28020. Madrid
info@ceacog.es
www.ceacog.es

CENTRO ESPAÑOL DE
ACCESIBILIDAD
COGNITIVA

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES
Y AGENDA 2030

CENTRO ESPAÑOL DE
ACCESIBILIDAD
COGNITIVA